Universitätsbibliothek Paderborn

De Vita, Et Gestis S. Francisci Xaverii È Societate Iesv Indiarvm Apostoli Libri Qvatvor

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1666

6. Eius literæ humilitatem spirantes.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10854

Visual Library

tur, quem ſibi antea promiſſum, adeptus eſt tandem in Africa, & illuſtriorem, & poſt labores longè grauiores. Sed noſtros in India id deſiderium, eò vrebat impatientius, quò erant Fidei hoſtibus propiores, & ab iis ad mortem ipſi quoque auidè poſcebantur: de quo Gaſpar Berzeus, ille Apoſtolico vir igne flagrans, ita in Europam ad ſocios ſcribit, Criminalem ſemper Martyris ornans cognomento. Non poſſum ſatis exprimere quantus me ardor incenderit, & nunc etiam teneat pro Chriſto Ieſu patiendi, ex quo de martyrio accepi Fratris noſtri P. Antonij Criminalis. Spero eius quamprimum fore me gratiæ compotem, quando incipit Deus eam noſtris largiri, qui eius deſiderio tenentur.

Haudquaquam tamen hoc ſe Criminalis honore tanto dignabatur; tantumque aberat, vt ſe parem ſentiret miniſterio animatum, vt ne vilibus quidem laicorum obſequiis ſe arbitraretur idoneum. Goam igitur cùm veniſſet, & Xauerio in Molucas profecto, partes ei operis aſſignaret nemo, Iacobus Borbanus, vni S. Fidei ſeminario intentus, æditum illum, & ægrotantium ſtatuit curatorem; quo in tam humili opere, vir tantus tàm hilariter erat vitæ reliquum ducturus, vt menſes illos ſex poſuit, ſub quos nouo mandato illinc amotus eſt. Ita ſolent quos ſua, modeſta de ſe opinio facit tenuitatis propriæ conſcios, occupationem quamlibet abiectam ſibi ſuperiorem æſtimantis; eóque præſtantius, quò poſtpoſitis commodis, & vni Deo placere ſatagunt, & vnius pretio caritatis, non iudiciis hominum, aut materiâ operis, operum pretia metiuntur.

6 *Eius literæ humilitatem ſpirantes.*

Ad hoc mentis erectæ faſtigium quantum promouiſſet Criminalis, tunc magis patuit, cum ei Conimbricæ Simon Rodericus optionem dedit Indicæ miſſionis, vel capeſſendæ ſi liberet, vel reiiciendæ: placet hic eius verba deſcribere, nuda quidem, & candida, ſed eorum linguæ dumtaxat ingenita, qui Deo ſe integre mancipant, ſibique nihil ſui penitùs retinent: ſic ergo is Vlyſſipone ad Ignatium. [Accerſitum me, inquit, interrogauit D. Magiſter Simon mallemne in Indiam, aut Italiam ire; reſpondi, quantum ad me ſpectaret, Italiam, Indiam, Turcas, & aliam quamcunque mundi plagam, ita me promiſcuè habere, vt eſſet mihi perinde futurum quocumque mitterer, dum in eam Domino, eiuſque obſequiis laborem perfectè nauarem; cætera mihi pro nihilo eſſe; mihi tamen hoc vnum dolere (& dolet profecto) quod eſſem ad loca eiuſmodi ineptus, vtpote adeò ignarus, negligens, & carens neceſſariis dotibus, vt videt Deus, & ſciunt homines qui me norunt,] ſequiturque ſtylo eodem dicere; tametſi ſua deterreretur penuria, ſed obedientia ſubleuari; & ex vno illo, ſoli Deo placendi ſtudio, illos ſibi ad opus tàm arduum animos ſubiici, quos ſua inopia detrahebat. Rogat denique ab Sancto, quem niſi in cœlo nunquam viſurus ſit, quoad liceret in terris interim iuuari, & ſalubri aliquo muniri documento, quod ipſius vice pro monitore perpetuo habeat, vocationis cumulatè explendæ. Claudit autem Epiſtolam ſubſcriptione humili pie ludens in ſuo cognomine *R. V.*

Indignus

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Indignus ſeruus Antonius Criminalis, hoc eſt Peccator: quod vero ſe ab honorificis Religioſa humilitas, ſi poteſt ſubducit; ſin autem iis erubeſcit, velut immerenti exprobrantibus ſuam egeſtatem; hoc ipſum abundè in eo præſtitit. Nam in gradum vocatus Spiritualis adiutoris, cum ampla facultate priuilegiorum quæ ſummi Pontifices, votorum quatuor profeſſis iam tum indulſerant, ſcriptis ad ſe ab Ignatio literis magna ſane tanti filij veneratione Nouemb. 21. anno 1547. reſpondit anno proxime ſequenti, & quarto Decembris, [ſit ſemper Ieſus cum omnibus. Placuit benignitati tuæ, Venerabilis Pater, pro ſua humanitate, me indignum licet, inter ſpirituales Societatis adiutores admittere: ego quoad potero contendam ſatisfacere tuæ expectationi, meque id Ieſu Chriſti ope facturum confido; impar quidem tàm alto gradui à cuius præſtantia, longe omnino abeſſe me ſentio, verum vt hoc iubendum putaſti, ſic mihi ad nutum vt pareám incumbit, nec me adiutoribus accenſes tantum, ſed vocas etiam in partem Societatis bonorum, atque meritorum, vſum inſuper eundem eius facultatũ, prærogatiuì iuris, tradis quo gaudét profeſſi, ſapienter monens eum adhibeam, *ad ædificationem non ad deſtructionem.* Quod vbicumque ſim gentium, ſeruare in Domino ſtatui, vtque cedant feliciùs omnia, quamuis olim Romæ, mea Paupertatis, Caſtitatis, & Obedientiæ vota Cariſſimo in Chriſto Petro Lucenſi, tibi reddenda tradiderim & alibi ſæpius inſtaurarim, ſcias velim non modo Præpoſito, profeſſis & adiutoribus, ſed cuiuis alteri de Societate famulares etiam operas obeunti fore me perpetuo ſubiectum Paucis denique interiectis, vnum, inquit, expecto ſolum, vt à M. Franciſco Xauerio, ſiue alio qui poſſit, vſum obtineam earum facultatum quas mihi concedis, certus illas omnino perinde habere otioſas vt ſi nunquam mihi conceſſæ fuiſſent, niſi eorum approbatio accedat.]

Quæ librum clauſere proximum, & huic principium dedere, ſeges fuere vberrima diuinæ voluptatis, Xauerio ex Iaponia in Indiam reduci; ſubiugati Regi Chriſto reges, eiuſque abluti ſanguine; perductus ad illum ingens numerus animarum; Inſtitutiones Sanctorum operum; magni ad fouendam, augendamque pietatem Chriſtianorum præſidij expulſa ex Goæ confinio, cum Brachmanis idololatria; noui Collegiorum ortus, & fundationes nouæ; nouorum tum illinc tum & aliunde ad Societatem acceſſus operariorum; fructuoſiſſimi noſtrorum labores; perpeſſiones ingentis meriti, mortes pretioſæ. His tamen lætitiis duplex moleſtia interuenit, ex honoribus altera, quos ſibi immodicos, Malaca Goam vſque delatos, pro religioſo ſuimet contemptu ægerrimè accepit: Altera grauior, ex inconſulto Antonij Gomezij ad iuuandos hominos primum quidem impetu, & feruore, tum ex contumaci eiuſdem proteruia. Xauerij aduentũ magnis illic olim cultum honoribus venerabiliorem fecit præcurrens fama, & quæ illum ornarunt. Præceſſerant nuntij de fundamentis fidei Chriſtianæ in Iaponico imperio iactis; de expugnatis ab eo Bonziis; de ſumma eaque magnifica apud regem Bungenſem

7 Malacæ publicè celebrãtur Xauerij geſta in Iaponia.